

Kyberšikana

Postup školy

Kyberšikanu definujeme jako **zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit nebo mu ublížit.**

Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Pokud jakýkoliv pracovník školy má podezření na chování nesoucí znaky šikany či kyberšikany, musí neprodleně informovat třídního učitele. Ten prověří zjištěné informace a informuje výchovnou poradkyni a metodika prevence. Pokud tato pracovní skupina dojde k závěru, že se opravdu jedná o kyberšikanu, informuje vedení školy a zahájí postup činností podle schváleného krizového plánu.

Jak postupuje naše škola, aby zabránila kyberšikaně

1. Máme nastavená preventivní opatření

- **Základní opatření máme zanesena do školního řádu** - pravidla používání ICT, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, přestávkách, v prostorách školy,...)
- **Žáci jsou při výuce informatiky a robotiky informováni a poučeni o bezpečném využívání techniky při výuce** a o chování na internetu a bezpečném užívání sociálních sítí („listině práv na internetu“)
- **Každý vyučující poučuje žáky na začátku školního roku o pravidlech užívání techniky v jeho předmětu**
- **Při používání techniky žáky při výuce vyučující kontroluje**, že žáci pracují v souladu s jeho zadáním
- **Všichni pracovníci jsou žákům vzorem** vhodného užívání moderních technologií
- **Třídní učitel ve spolupráci s metodikem prevence** pracuje na povědomí žáků o kyberšikaně – plánují a organizují vzdělávání žáků v této oblasti
- **Zveřejňujeme** na svých webových stránkách informace pro žáky, rodiče i své zaměstnance
- **Vytváříme zdravé klima** třídních kolektivů
- **Začleňujeme téma do výuky**
- **Vzděláváme pedagogy**
- **Podporujeme** pozitivní a bezpečné využívání technologií
- **Spolupracujeme s odborníky** – PPP, NNO, Městská policie – zveme jejich pracovníky k práci s třídními kolektivy
- **Máme vypracován „Krizový plán“** s postupy řešení při výskytu kyberšikany, ale i jiného nevhodného chování žáků

2. Co dělají všichni pedagogové školy:

- Posilují empatii mezi žáky.
- Pracují na pozitivním klimatu třídy, a tím vytvářejí zdravé klima celé školy.
- Vedou žáky k úctě k druhým, toleranci a spolupráci.
- Dávají žákům pozitivní zpětnou vazbu.
- Spolupracují, předávají si informace o chování žáků při výuce i o přestávkách.
- Důsledně vyžadují dodržování školního řádu.
- Vzdělávají se ve všech oblastech prevence nevhodného chování žáků.

3. Co budeme dělat při výskytu kyberšikany

Při šetření a řešení zjištěné kyberšikany použije pedagog „Krizový plán“ vypracovaný metodikem prevence a schválený ředitelem školy!!

Pedagog, který bude kyberšikanu řešit bude postupovat takto:

1. **Zajistí ochranu oběti** – je nutné kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www stránek, profilu...atd.
2. **Zajistí dostupné důkazy** - s podporou IT kolegy

Důkladně celý případ výskytu vyšetří, pokud je to nutné, požádá o odbornou pomoc.

Vyšetří všechny souvislosti se zjištěným incidentem. Zajistí si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, policie,...).

3. **Pokud je to nutné, kontaktuje a spolupracuje** s webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo
4. **Volí** taková opatření a řešení, která jsou odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil
5. **Informuje a poučí rodiče** – je nutné a velmi důležité informovat zákonné zástupce oběti i kyberagresora. Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“ (např. **NE** konfrontace oběti a agresora).
Je velmi důležité poučit zákonné zástupce o tom, koho mohou (koho je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.), neboť řešení některých případů kyberšikany nespadá do kompetence školy.
6. **Žádá o konečný verdikt a informace** - při zapojení a následně celém prošetření případu musí škola trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (PČR...) a dalších subjektů (rodiče).
7. **Ukončí celý případ vyhlášením trestů** - při trestání agresorů bude škola postupovat v souladu se Školním řádem a vypracovaným krizovým plánem.
8. **Ošetří kolektiv třídy, kde ke kyberšikaně došlo**

Doporučení oběti, jak jednat, pokud jsem napaden:

Stručně lze chování oběti shrnout do 3 základních bodů:

- NEODPOVÍDAT na projevy svého napadení
- UKLÁDAT důkazy (tisknout nebo fotit, používat screenshoty)
- MLUVIT o tom, co se jí děje (rodiče, pedagog ve škole, kamarád)

Doporučený postup pro oběť:

Jednotlivé body na sebe nemusí přesně navazovat, např. dítě může oznámit útok dospělé osobě již v prvotních fázích.

1. **Zachovej klid** – nejednej ukvapeně, pozorně si přečti následující body a zvaž, kdy požádáš někoho o pomoc.
2. **Uschovej si důkazy** – pokus se vystopovat veškeré důkazy kyberšikany (SMS zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, uložte www stránky apod.). Na základě těchto důkazů může být proti útočníkovi či útočníkům zahájeno vyšetřování.
3. **Ukonči komunikaci s pachatelem** – nekomunikuj s útočníkem, nesnaž se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, **nevyhrožuj, nemsti se**. Cílem útočníka je vyvolat v tobě nějakou reakci.
4. **Blokuj pachatele a blokuj obsah, který rozšiřuje** – pokus se zamezit útočníkovi v přístupu k tvému účtu nebo telefonnímu číslu a je-li to v dané situaci možné, i k nástroji či službě, pomocí které své útoky realizuje (kontaktuj poskytovatele služby).
5. **Identifikuj pachatele** (pokud tě to nijak neohrozí)
6. **Oznam útok dospělým** (učitel, rodič) – svěř se blízké osobě. Pro uchování důkazů oslov někoho, kdo má vyšší IT gramotnost.
7. **Kontaktuj školu** – nejlépe třídního učitele, metodika prevence, výchovnou poradkyni, speciální pedagožku nebo někoho ke komu máš důvěru
8. **Neboj se vyhledat pomoc u specialistů** – využij pomoc rodičů nebo zaměstnanců školy a kontaktuj specializované organizace PPP, Policie, SVP, intervenční služby specializující se na řešení kyberšikany, psychology apod.)
9. **Žádej konečný verdikt** (v případě řešení situace školou) – po prošetření celého případu trvej na sdělení konečného stanoviska všech zainteresovaných institucí

Doporučený postup pro rodiče:

- **Zajistěte, aby dítě vědělo**, že všechna pravidla chování při kontaktu s ostatními lidmi na internetu jsou stejná jako v reálném životě.
- Učte své děti vhodnému chování na internetu.
- Seznamte je s pravidly používání internetu či mobilního telefonu.
- Buďte vzorem vhodného užívání moderních technologií.
- Sledujte aktivity svých dětí, když jsou online. Zajímejte se o to, k čemu vaše dítě mobilní telefon či internet používá.
- Používejte filtrační a blokační software.
- Všímejte si varovných znaků toho, že se děje něco neobvyklého. Jak se dítě při elektronické komunikaci chová, včetně reakcí dítěte na vaši přítomnost.
- Použijte „Smlouvu o používání internetu“ viz www.kapezet.cz – Kyberšikana
- Spolupracujte se školou – informujte třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence, nebo speciální pedagožku školy.

**Kultivujte a udržujte se svými dětmi otevřenou a upřímnou linii komunikace.
Dejte dítěti najevo, že za vámi může přijít s problémem.**

Listina dětských práv na Internetu:

- > Mám právo bádát, učit se a užívat si na Internetu všechny dobré věci.
- > Mám právo nevyplňovat na Internetu žádné formuláře a neodpovídat na otázky.
- > Mám právo uchovávat veškeré informace o sobě v tajnosti.
- > Mám právo se na Internetu cítit bezpečně a být v bezpečí.
- > Mám právo ignorovat e-maily a zprávy od lidí, které neznám nebo kterým nevěřím.
- > Mám právo vždy požádat rodiče nebo vychovatele o pomoc.
- > Mám právo necítit se provinile, když se na obrazovce počítače objeví odporné věci.
- > Mám právo nahlásit dospělým každého, kdo se na Internetu chová divně.
- > Mám právo, aby mne nikdo neobtěžoval a netrápil.
- > Mám právo, aby mi lidé na Internetu prokazovali respekt.